

دکتر حسن خجسته:

گزارش

کلاب‌هاوس رویکرد ایدئولوژیک دارد

ضعف کنترل محتوا در کلاب‌هاوس

هر جا که ادمین دارد، یک رویکرد ایدئولوژیک قطعی وجود دارد. ممکن است تعداد زیادی برای مشارکت در گفت‌وگو درخواست داشته باشند، اما ادمین به دلیلی همه را نمی‌پذیرد؛ این یک رویکرد ایدئولوژیک و یک محدودیت است. سال ۱۴۰۰ برای کاربران مجازی با یک نرم‌افزار جدید اینترنتی شروع شد: کلاب‌هاوس، نرم‌افزاری مبتنی بر صوت. در کلاب‌هاوس کسی چیزی نمی‌نویسد، همه فقط می‌توانند صحبت کنند، صحبت شفاهی، مدل کار هم اینگونه است که یک فرد به‌عنوان مدیر، در اصطلاح اتاقی (room) در کلاب‌هاوس تشکیل می‌دهد و افراد می‌توانند عضو آن اتاق شده و در موضوعی معین با هم و مطابق اجازه مدیر شفاهاً صحبت کنند. نشست «تنظیم‌گری کلاب‌هاوس، الزامات و راهکارها» با همکاری مشترک دفتر مطالعات تنظیم‌گری ساترا و هسته پژوهشی راسنیوم به صورت مجازی برگزار شد. این رویداد با هدف بهره‌جستن از آرای متنوع و متعدد افراد صاحب‌نظر برای شناخت و چوچه مختلف این فضای ارتباطی و پیشنهادهای تنظیم‌گرایانه مربوط به آن، با حضور ۱۴ استاد دانشگاه و فعال رسانه‌ای و همچنین کارشناسان حوزه کسب‌وکار و با حضور ۸۰ نفر از دانشجویان سراسر کشور در قالب چهار پنل برگزار شد.

اشتراک‌گذاری اطلاعات و حفاظت از اطلاعات و حریم خصوصی وارد است، برای مثال دیده‌بان بخش حریم خصوصی کشور فرانسه در حال بررسی مسائل مربوط به حریم خصوصی کلاب‌هاوس است و کشور آلمان نیز به این ایلکیشن هشدار داده و ادامه فعالیت این پلتفرم را منوط به اصلاح روند ورود به حریم خصوصی افراد دانسته است. مهم‌ترین نقدی که به کلاب‌هاوس وارد است، این است که در آن دفترچه مخاطبان تلفن همراه به اشتراک گذاشته می‌شود و آنها می‌توانند برای اهداف تبلیغاتی یا اهداف دیگری از آن استفاده کنند.

خودتنظیم‌گری درونی در کلاب‌هاوس

دانیس خواجه‌نشان، دکترای مدیریت رسانه و عضو هیئت علمی دانشگاه تهران، در ادامه مهم‌ترین آسیب و نقطه ضعف این فضا را فقدان یک نظریه عمومی پیرامون تنظیم‌گری دانست و بیان داشت: در ایران موردی به ایلکیشن‌ها نگاه می‌شود. مادر ایران به تنظیم‌گری محصول می‌پردازیم، در حالی که باید به تنظیم‌گری بازار بپردازیم. محصولات جدیدی را وارد بازار و تلاش کنیم که مزیت‌های رقابتی برای ایلکیشن‌های بومی به وجود آوریم.

خواجه‌نشان با تأکید بر لزوم خط مشی‌گذاری و تعیین چارچوب ارتباطی بین بازیگران کلاب‌هاوس و نهاد‌های دولتی اظهار داشت: کلاب‌هاوس دارای یک نوع خودتنظیم‌گری درونی است؛ به این معنا که مدیران هر اتاق، خودشان نقش تنظیم‌گر را دارند. آنها هستند که اجازه می‌دهند چه کسی صحبت کند.

خودتنظیم‌گری درونی این ایلکیشن به‌دو صورت انجام می‌گیرد؛ یا مدیران اتاق‌ها تنظیم‌گر هستند یا شهرت افراد باعث تنظیم‌گری می‌شود.

خودتنظیم‌گری متکی به مدیران اتاق‌ها در کلاب‌هاوس در پنل دوم این رویداد با تمرکز بر فعالان رسانه‌ای و مجازی، فعالان رسانه‌ای حاضر بر رفتار قاعده‌مند مدیران اتاق‌ها به‌جای تنظیم‌گری ایلکیشن‌ها تأکید داشتند. ایده خودتنظیم‌گری متکی به مدیران اتاق‌ها و حتی از طریق شکل‌های صنفی مثل شوراهای سیاست‌گذاری را می‌توان به‌نوعی خودتنظیم‌گری در سطح کاربران و نه در سطح پلتفرم‌ها دانست. این فعالان رسانه‌ای بر الزامات توزیع مسئولیت بین کاربران و مدیران گروه‌ها اشاره و بیان کردند که این شیوه خودتنظیم‌گری الزامات و قواعد خودش را دارد است.

یک محدودیت مهم در کلاب‌هاوس

پنل سوم رویداد تنظیم‌گری کلاب‌هاوس با سخنرانی حسن خجسته، عضو هیئت علمی دانشگاه صداوسیما آغاز شد. خجسته با اشاره به اینکه کلاب‌هاوس یک نرم‌افزار ایدئولوژیک است، گفت: هر جا که ادمین دارد، یک رویکرد ایدئولوژیک قطعی وجود دارد. ممکن است تعداد زیادی در روم شرکت کنند و تعداد زیادی هم برای مشارکت در گفت‌وگو درخواست داشته باشند، اما ادمین به دلیلی که خودش می‌داند همه را در مشارکت دخیل نمی‌کند و نمی‌پذیرد؛ این یک رویکرد ایدئولوژیک و یک محدودیت است. خجسته با بیان مقدمه‌ای بر تنظیم‌گری دولت‌مسئول، رسانه‌مسئول و پاسخگو و همچنین کاربر مسئول را به‌عنوان سه محور تنظیم‌گری معرفی کرد و گفت: ما در ایران، کنشمان به سمت افعال رسانه‌مسئول و کاربر مسئول است و مسئله دولت‌مسئول را کمتر مورد بحث قرار می‌دهیم. محمدرحلی میناننده، دکترای علوم سیاسی و عضو هیئت علمی دانشگاه صداوسیما، دومین سخنران، سخنان خود را با توضیح پیرامون انواع تنظیم‌گری آغاز و بیان کرد: ما دوتنوع تنظیم‌گری را به‌صورت کلی، در ادبیات این موضوع می‌شناسیم: خودتنظیم‌گری و تنظیم‌گری دولتی یا حاکمیتی. در واقع یک دوگانه یا تقابلی وجود دارد، بین اینکه این شبکه‌ها و افراد فعال در آن، خودشان یک سری قواعد و چارچوب به فعالیت‌ها بدهند.

سه فاز تنظیم‌گری کلاب‌هاوس

آخرین پنل این رویداد نیز با رویکرد کسب‌وکار رسانه‌ای و از دید فعالان این حوزه به بررسی تنظیم‌گری کلاب‌هاوس پرداخت. اوبود مهرمش، دکترای مدیریت و فعال حوزه کسب‌وکارهای دیجیتال گفت: تنظیم‌گری باید اولاً روی خود پلتفرم انجام گیرد که شامل تطابق با قوانین کشور، اطمینان از امنیت اطلاعات، احراز بی‌طرفی و مسألتی از این دست می‌شود؛ سطح بعدی نیز درون پلتفرم‌هاست که شامل احراز هویت و رعایت قوانین جاری کشور است. وی در نهایت سه فاز پیشنهادی خود در خصوص تنظیم‌گری پلتفرم‌های مختلف از جمله کلاب‌هاوس را شامل به رسمیت شناختن پلتفرم در داخل کشور، ارتباط با سایر پلتفرم‌ها و یکپارچگی محتوایی و ایجاد زمینه برای پیگیری قانون بیان کرد.

آنچه رسانه‌ها نمی‌گویند

بایکوت ترامپ

رسانه‌های مجازی و اجتماعی غربی با فردی که رهبر یک فروش علیه انتخابات قانونی کشور باشد، چگونه برخورد می‌کنند؟ همیشه از آزادی در غرب شورش می‌شود، اما واقعیت این است که غرب اصول خودش را دارد و اگر کسی خلاف آن اصول بخواهد قدمی بردارد، با او به شدیدترین وجه برخورد می‌شود. دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور سابق آمریکا از جمله این افراد است. حساب‌های توئیتری و فیس‌بوکی ترامپ پس از حمله طرفداران او به کاخ کنگره به حالت تعلیق درآمد و بسیاری اورا محرم‌ک حمله به ساختمان کنگره اعلام کردند طرفداران ترامپ در ۶ ژانویه گذشته و پس از چند پست توئیتری رئیس‌جمهور پیشین آمریکا به ساختمان کنگره حمله کردند.

او حالا یک وب‌سایت جدید «رتباطی» راه‌اندازی کرده است که می‌گوید محتوایی را «مستقماً از روی میز کار» رئیس‌جمهور سابق آمریکا منتشر خواهد کرد. بنیابهایی که ترامپ در این مدت صادر کرده، حالاً از طریق وب‌سایت تازه‌اش منتشر خواهد شد. در این وب‌سایت کاربران می‌توانند روی پست‌ها «لایک» بزنند و با آنها را در توئیتر و فیسبوک هم‌رسانی کنند.

مطالبی که روی این وب‌سایت است، پیرامون ادعاهای تقلب در انتخابات ریاست جمهوری سال گذشته امریکاست. ویوتوب گفته که زمانی حساب ترامپ را دوباره فعال خواهد کرد که تهدید «خشونت در جهان واقعی» کشد م‌باشد. توئیتر که ترامپ در آن ۸۸ میلیون دنبال‌کننده‌اش او را برای همیشه از این شبکه منع کرده است.

خبر وب‌سایت جدید درست یک روز قبل از اعلام رسمی هیئت نظارت فیس‌بوک درباره ادامه تعلیق یا لغو پست حساب کاربری ترامپ منتشر شد. در فرای آن روز، هیئت نظارت فیس‌بوک نظرش را اعلام کرد. چهار ماه پس از تعلیق حساب کاربری ترامپ، هیئت نظارت بر فیس‌بوک و اینستاگرام متشکل از خبرنگاران، فعالان حقوق بشر و کارشناسان مستقل این اقدام را تأیید کرد، اما محرومیت دائمی را «خارج از استانداردها» خواند.

دوچه‌په‌وله می‌نویسد: «هیئت‌پادشده‌یک‌بگروه ۲۰ نفری مستقل شامل خبرنگاران، کنشگران حقوق بشر، و کلا و استادان دانشگاه‌هاست، محرومیت‌همیشگی را «خارج از موازین» دانسته و خواستار آن شده که ممنوعیت دائمی طرف‌شش‌ماه‌آینده مورد بررسی قرار گیرد. هیئت نظارت از فیس‌بوک خواسته که در تصمیم‌گیری‌های آتی خود شفاف‌تر و روشن‌تر باشد. این کمیته کارشناسی که کسانی چون سردبیر سابق گاردین با نخست‌وزیر سابق دانمارک در آن عضویت دارند، تعلیق حساب ترامپ را به دلیل انتشار محتوای نادرست و نفرت‌پرآکنانه مؤجه دانسته‌اند. هیئت نظارت فیس‌بوک گفته که از اکتبر ۲۰۲۰ بیش از ۲۰۰ هزار نمونه از مصادیق محتوای غلط و تحریک‌کننده را دریافت کرده، اما تنها موارد عمده را مورد بررسی قرار داده است.»

ترامپ با انتقاد شدید از ادامه تعلیق حساب کاربری‌اش، اقدام فیس‌بوک را مایه آبروزی و شرمساری امریکا دانسته و گفته که آزادی بیان را از او گرفته‌اند، زیرا چپ‌رادیکال از حقیقت‌واهمه دارد. ترامپ البته تلاش کرد به توئیتر برگردد، اما با شکست مواجه شد، زیرا توئیتر اکتان جدیدی راهم که به‌دوئالد ترامپ، رئیس‌جمهور سابق امریکا تعلق داشت معلق کرد. سخنگوی توئیتر در بیانیه‌ای به بیزنسی اینسایدر گفت: «همانطور که در سیاست دورزدن ممنوعیت توئیتر تأکید شده‌است، این شبکه اجتماعی درباره اکت‌هایی که نیت آشکار آنها جایگزین شدن یا تبلیغ محتوای مرتبط با اکت‌های مسود شده‌است، اقدام می‌کند. این اکت‌ها که در ماه می ایجاد شده بود، در قسمت تبلیغات کرده بود حاوی پست‌های کپی شده از «مریکار انجانت هدید» چهل و پنجمین رئیس‌جمهور ایالات‌متحده‌است.»

از رسانه‌ها

کودکان کار مجازی را

فالونکنیم

جای کودکان کار، نه در خیابان و نه در اینستاگرام است. کودکان کار مجازی را فالو و لایک نکنیم.

به گزارش فارس، این روزها صفحات شخصی و اختصاصی کودکان در فضای مجازی مورد توجه قرار گرفته و علاوه بر اینکه بازدیدکنندگان زیادی دارند، روزبه‌روز بر تعداد این صفحات افزوده می‌شود. ویدئوی کودکان شیرین‌زبان که کارهای بامزه انجام می‌دهند در اینستاگرام توجه همه را جلب و به‌سرعت گل می‌کند. ویدئوهای بعدی و بعدی منجر به ایجاد یک صفحه مجزا برای این کودکان می‌شود و لحظات شخصی کودک توسط والدین آنها به نمایش گذاشته می‌شود. باید بدانیم هر انسانی در اشتراک لحظات زندگی‌اش با دیگران، باید حق انتخاب داشته باشد و ما در جایگاه والد اجازه نداریم به‌جای آنها تصمیم بگیریم! بدون شک این مسئله یکی از مصادیق کودک‌آزاری است و بهره‌کنشی اقتصادی از کودکان محسوب می‌شود که خلاف قانون است. البته تمام والدین این کار را برای درآمدزایی از کودکانشان انجام نمی‌دهند، اما جذابیت دیده شدن، افزایش فالوور و لایک بیشتر، دامی برای نقض حریم خصوصی کودکان است و نقضات‌هایی از پیش تعیین شده برای آنها می‌سازد که می‌توانند منجر به آسیب‌های زیادی در دوره نوجوانی‌شان شود. جای کودکان کار نه در خیابان و نه در اینستاگرام، بلکه در میان همسالان و در مدرسه است. ممکن است متوجه خشونت‌هایی علیه کودکان در فضای مجازی می‌کنیم، نباشیم و با لایک از آنها حمایت کنیم. باید سواد رسانه‌ای خود را بالا ببریم و بدانیم که توجه ما، یک کالای ارزشمند و مؤثر است و همانطور که معتقدیم نباید به کودکان کار خیابانی پول بدهیم، چون از طرف افراد دیگر اجیر می‌شوند در مواجهه با کودکان کار مجازی هم همین کار را باید انجام بدهیم و آنها را فالو و لایک نکنیم.

فضای مجازی

نگاهی به کلان‌داده‌ها و کنش‌های مجازی

به انتشار صوت‌ظریف

انتشار بخشی از فایل مصاحبه جنجالی محمدجواد ظریف در فضای مجازی با واکنش گسترده کاربران در شبکه‌های اجتماعی همراه شد.

بخش‌هایی از فایل مصاحبه‌ای که گفته می‌شود برای تاریخ شفاهی ضبط شده و طبیعتاً دارای اطلاعات طبقه‌بندی‌شده است، ناگهان از شبکه تلویزیونی ایران اینتر نیشنال سدر درآورده است. این فایل که با تاپ رسانه‌های وسیعی داشته، راساس رصد «پناتک» در شبکه‌های اجتماعی نیز مورد توجه کاربران قرار گرفته است.

فعالان توئیتر بیشترین واکنش را به این موضوع داشته‌اند که این واکنش‌ها در دو بخش «محتوای فایل صوتی» و «چگونگی نشر آن در رسانه معاند برای نخستین‌بار» و با هشتک‌های ظریف، پایان ظریف، و سوابی آسنا و گاندو پیگیری شده است. کاربران توئیتر با ۳۳۲۰ هزار توئیٹ، ۲۲/۹ هزار ری‌تویٹ، ۱۴/۸ هزار لایک و ۱۲۶۲ پست در ساعت در این زمینه تولید محتوا کرده‌اند.

پربازنشرترین محتوای توئیتر، توئیٹی با هزار ری‌تویٹ و با این محتوا بوده است: «کمتر از یک ماه بعد از اینکه دکتر ظریف گفت از اول تا آخر گاندو دروغ است، فایل صوتی یکی از محرمانه‌ترین گفت‌وگوهایش که صرفاً برای ثبت در آرشیو بیان شده بود، در رسانه‌های ضدانقلاب منتشر شد. جاسوس‌ها تا کجا در کنار مسئولان ارشد دولت نفوذ کرده‌اند»

تلگرام اما پست‌انتشار سه ضلعی خبر، تحلیل و واکنش عمومی کاربران بوده است. ۱/۶ هزار پست با ۶/۵ میلیون بازدید نتیجه واکنش‌های کاربران تلگرام به فایل صوتی بوده که به اعتقاد برخی فعالان سیاسی و کاربران بیشتر برای مهندسی انتخابات و مذاکرات منتشر شده است. متن توضیحات سخنگوی وزارت امور خارجه در کانال خبر فوری درباره این فایل صوتی با ۲۲۷ هزار بازدید، پربازدیدترین محتوای تلگرام بوده است.

بستر خبر نیز با ۱/۴ هزار محتوا در این‌باره به انتشار محتوا پرداخته که ۵۸۱ محتوا در خبرگزاری‌ها، ۶۹۸ متن در پایگاه‌های خبری و ۱۳۸ متن در روزنامه‌ها منتشر شده است. خبر فارسی، مشرق و انتخاب برترین منابع خبری در این زمینه بوده‌اند. در پایان توجه‌شمارا به توئیٹ پمپنو در واکنش به فایل صوتی منتشر شده جلب می‌کنم. او نوشته است: «تور قاسم سلیمانی موفق بود؛ اگر باورن‌تان نمی‌شود، حرف‌های ظریف را گوش دهید.»

نگاه

بهبانسازی

با یک توئیٹ اشتباه

در ایام لیالی‌قدر، اکتان انگلیسی زبان دفتر حفظ و نشر آثار رهبر انقلاب، در یک توئیٹ کوتاه به زبان انگلیسی از زبان حضرت آیت‌الله خامنه‌ای نوشت که «I ask all of dear ones to please pray for me» که در واقع از مردم خواسته بود که برای ایشان دعا کنند. در فضای شب‌های قدر و ایام ماه مبارک رمضان که عبارت «التماس دعا» و در کل، مفهوم طلب دعا کردن در ایران خیلی عادی و معمولی به نظر می‌رسد، اما در فضای خبری بین‌المللی و با قلم‌هایی که منتظر سوءاستفاده هستند، چنین توئیٹی یعنی خبر از یک اتفاق بد که نیاز به «دعا» دارد. همین شد که رسانه‌ها آنور آبی از این توئیٹ به «بیماری رهبر ایران» تعبیر کردند. رسانه‌های فارسی زبان ایرانی به خوبی می‌دانستند مفهوم چنین توئیٹی چیست و چرا بیان شده است، اما فرصت برای خبرسازی را نمی‌خواستند از دست بدهند.

شبکه فارسی زبان اما سعودی «ایران اینتر نشنال» از قول یک نفر که او را «مقام امنیتی بلند پایه اسرائیلی» نامید، به خبرهایی در رابطه با وضعیت جسمانی رهبر ایران اشاره کرد و حتی گفت حال آیت‌الله خامنه‌ای بحرانی است و این ممکن است اوضاع جدیدی را در ایران رقم بزند!

اگر مسئولان اکتانی که در رسانه‌های بین‌المللی به نام «آیت‌الله سیدعلی خامنه‌ای» شناخته می‌شود، به فضای بین‌المللی و عدم شناخت آنها از ادبیات ایرانی در ایام رمضان و قدر توجه می‌کردند، آن جمله ساده را بدون اشاره به رمضان و قدر حتی در حد یک هشتک ساده، توئیٹ نمی‌کردند. آنها اما پس از این حواشی، اشتباه دوم را مرتکب شدند و توئیٹ مورد اشاره را حذف کردند. در حالی که توئیٹ یک شخصیت سیاسی و معروف، خصوصاً وقتی توجه شده و مورد توجه قرار گرفته، نباید حذف شود. آنها گرچه توئیٹ را با توضیحات مرتبط با قدر و رمضان مجدد نوشتند، اما همان حذف توئیٹ باعث شد که بخش دوم شایعه هم با پیگردون‌اینکه توئیٹ به دلیل توهین‌های ذیل آن حذف شده است! در حالی که صرفاً یک توئیٹ اصلاحی در دنباله توئیٹ اصلی می‌توانست کفایت کند و کار حداقل به شایعه دوم نرسد. علاوه بر این ذیل آن توئیٹ گرچه طبیعتاً توسط اکت‌های ضدانقلاب توهین‌هایی هم بود، اما کلی ده‌های خیر مردم هم برای رهبر انقلاب نوشته شده بود که با حذف توئیٹ اصلی عملاً از دست رفت و دیگر هم امکان راستی‌آزمایی این ادعا نیست که دعاتر آنجا بود یا توهین!

دو روز پس از این شایعات، طبق اعلام قبلی و به مناسبت روز قدس، رهبر معظم انقلاب سخنرانی زنده تلویزیونی داشتند و طبیعتاً شایعات در مورد سلامت جسمانی ایشان، نتوانست چندان با بگیرد، اما به نظر می‌رسد در مورد اداره اکت‌های یک رهبر معروف و سیاسی – صرف‌نظر از تعلق خاطر و ارادت – باید پختگی و اشرف بیشتر بر فضای سیاسی و تبعات هر کلمه‌ای باشد که از قول ایشان زده می‌شود.

نکته

خودتحریمی رسانه‌ای؟!

تعدادی از نمایندگان مجلس شورای اسلامی طرحی را آماده و به مجلس ارائه کرده‌اند که با عنوان «طرح ممنوعیت ورود خبرنگاران رسانه‌های امریکایی و انگلیسی حامی تحریم به کشور ایران» نامیده شده است و در صورت تصویب آن، خبرنگاران رسانه‌های امریکایی و انگلیسی حامی تحریم ایران، این طرح یک ماده واحده هم دارد که می‌گوید: «رسانه‌های داخلی مجاز به انتشار اخبار رسانه‌های مذکور نیستند» و به این ترتیب علاوه بر ممنوعیت ورود نمایندگان این رسانه‌ها به ایران، هر گونه خبررسانی به نقل از این منابع هم برای رسانه‌های داخلی ممنوع می‌شود.

نمایندگان امضانکننده طرح هدف‌شان راه «مقابله با تحریم‌ها و جلوگیری از تشدید آنها» ذکر کرده‌اند. ادله این نمایندگان این است که «رسانه‌های خارجی به ویژه رسانه‌های امریکایی و انگلیسی علیه منافع ملی ایران اقدامات متعددی را انجام می‌دهند و عاملان اصلی رسانه‌های مذکور یعنی خبرنگاران در اقدامات علیه نظام جمهوری اسلامی ایران و اعمال تحریم‌های ظالمانه امریکا و کشورهای اروپایی نقش دارند، بنابراین برای مقابله با تحریم‌ها و جلوگیری از تشدید آنها ضروری است عوامل مؤثر در اقدامات ضدایرانی، از فعالیت در ایران ممنوع و ورود آنها ممنوع گردد.»

نمایندگانی که این طرح را تهیه کردند برای متخلفین آن هم مجازات تعزیری درجه چهار تعیین کردند. این مجازات یعنی حبس بیشتر از پنج تا ۳۰ سال ۲- جزای نقدی بیشتر از ۱۸۰ تا ۳۶۰ میلیون ریال و ۳- افضال دائم از خدمت دولتی و عمومی.

این طرح فعلاً در مراحل اولیه است، اما آنچه روشن است آنکه ۴۱ نماینده امضانکننده این طرح شناختنی از فضای رسانه ندارند. البته طبیعتاً همه نمایندگان مجلس در همه زمینه‌ها صاحب‌نظر و اهل فن نیستند، اما کمک گرفتن از رسانه‌های رسانه می‌توانست این نکته را برای آنان روشن کند که اطلاع مردم ایران از اخبار جهان عموماً با ترجمه اخبار رسانه‌های بین‌المللی و از جمله رسانه‌های غربی حامی تحریم ایران است. تحریم این رسانه‌ها باعث می‌شود که مردم ایران از اطلاعات رویدادهای جهانی عقب بيفتند؛ چه آنکه بسیاری از رسانه‌های قدرتمند جهان در پد قدرت امریکا و انگلیس هستند. در چنین فضایی، بازار شایعات و معرکه‌گیری رسانه‌های زرد بیش از پیش گرم خواهد شد. از سویی اگر آن کشورها هم دست به اقدام متقابل بزنند، نمایندگان صداوسیما را اخراج و ایران در بایکوت خبری می‌رود.

